

Joanna Krauze-Karpińska

"Gwałt Polski" - szkic z dziejów poezji politycznej epoki saskiej, Maria Eustachiewicz, "Ze Skarbca Kultury", z.43 (1986): [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/2 (104), 186

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EUSTACHIEWICZ Maria: "Gwałt Polski" - szkic z dziejów poezji politycznej epoki saskiej. "Ze Skarbca Kultury". Z. 43: 1986, s. 37-52.

Autorka przedrukowuje najpoprawniejszy przekaz jednego z ciekawszych "Lamentów Rzeczypospolitej" (gatunku poezji politycznej charakterystycznego dla literatury czasów saskich) - "Gwałtu Polski", pióra anonimowego autora. Za podstawę edycji przyjmuje rękopis Ossolineum, zaznaczając ważniejsze odmiany tekstu z pozostałych trzech rękopiśmiennych i jednego drukowanego przekazu utworu. Omawia wszystkie przekazy, podejmując próby datowania wersji rękopiśmiennych. Ukazując tradycję przedstawiania Rzeczypospolitej jako osoby: matki, oblubienicy, żony, wskazuje na dramatyczny charakter fabuły "Gwałtu Polski", potęgujący jej polityczny wydźwięk. Charakterystyka retoryki wypowiedzi okolicznościowych i patriotycznych służy wyjaśnieniu i usprawiedliwieniu tego, co wydaje się dziwnym produktem złego smaku.

BP/104/15

J.K.-K.

EUSTACHIEWICZ Maria, MAJEWSKI Wiesław: Nad lirykami Wespazjana Kochowskiego. Wrocław 1986, Studia Staropolskie, t. 52, Oss., PAN IBL, ss. 376, zł 330,-

Książka jest dwugłosem poświęconym liryce Kochowskiego. W pierwszej części M. Eustachiewicz omawia problematykę "Niepróżnującego próżnowania", podejmując zagadnienia filologiczne związane z pierwszymi edycjami, kompozycją zbioru, oraz koncepcję poezji immanentnie zawartą w tekstach Kochowskiego i zasady rządzące jego poetycką twórczością. Następnie porusza autorka problem stosunku poety do wzorów literackich (zapożyczenia i obecność tradycji biblijnej i horacjańskiej, a także poezji rodzimej i popularnej) oraz wpisuje poezję "Niepróżnującego próżnowania" w jedną z podstawowych antynomii literatury polskiego baroku: współistnienia tendencji barokowych i klasycystycznych. Druga część książki, autorstwa W. Majewskiego, szczegółowo omawia zagadnienia chronologii utworów Kochowskiego zawartych w "Lirykach polskich" i "Kamieniu świadectwa".

BP/104/16

T.Ch.